

**Parlamentarny Zespół
ds. Rozwiązywania
Problemów Uzależnień**

Sprawozdanie

X Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień

07.10.2016 r.

W posiedzeniu, którego przedmiotem były: *Polityka ograniczania dostępności alkoholu – zakres podejmowanych działań i analiza skutków. Gminne punkty konsultacyjne – miejsce w systemie przeciwdziałania uzależnieniom* wzięli udział: marszałek senior **Kornel Morawiecki (WiS)**, poseł **Małgorzata Zwiercan (WiS)** - przewodnicząca zespołu, poseł **Krystyna Wróblewska (PiS)** - wiceprzewodnicząca zespołu, poseł **Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS)** oraz zaproszeni goście: **Krzysztof Brzózka** – dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, **Piotr Jabłoński** – dyrektor Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, **Katarzyna Łukowska** – zastępca dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, **Tomasz Białas** - dyrektor Departamentu Nadzoru nad Środkami Zastępczymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego, **Jacek Kasprzak** – dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Czarnym Borze, **Bernarda Kejres** – kierownik Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Pruszkowie, **Henryk Kędziński** – dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie, **Iwona Mialik** – kierownik Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Lublinie, **Dariusz Zwierzchowski** – przedstawiciel Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kielcach, **Andrzej Rosiński** – Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików, **Jacek Charmast** – prezes stowarzyszenia Jump 93, **Beata Ptaszyńska-Jedynak** - przedstawiciel Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego „Browary Polskie”, **Kamil Mirowski** - przedstawiciel Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego „Browary Polskie”, **Leszek Wiwała** – prezes zarządu Związku Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy, **Wojciech Trybocki** – asystent posła Kornelii Wróblewskiej, **Piotr Szypiorowski** – asystent przewodniczącej Zespołu.

Zaproszeni goście przedstawili informacje, opinie i stanowiska w przedmiocie posiedzenia: Poseł **Szymon Szynkowski vel Sęk** (PiS), **Katarzyna Łukowska** (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), **Krzysztof Brzózka** (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

W kolejnej części posiedzenia, do zaprezentowanych treści odnieśli się: marszałek senior **Kornel Morawiecki** (WiS), poseł **Krystyna Wróblewska** (PiS), **Jacek Kasprzak**, **Henryk Kędzierski**, **Kamil Mirowski**, **Beata Ptaszyńska-Jedynak**, **Andrzej Rosiński**, **Wojciech Trybocki**, **Leszek Wiwala**, **Dariusz Zwierzchowski**.

Przedstawione informacje oraz dyskusja uczestników posiedzenia pozwoliła na określenie głównych problemów związanych z realizacją polityki ograniczania dostępności alkoholu w Polsce. Należą do nich przede wszystkim:

- Niewystarczające kompetencje samorządów, uniemożliwiające określanie szczegółowych warunków sprzedaży alkoholu (czasu, lokalizacji punktów sprzedaży);
- Niski stopień wykorzystywania przez samorzady dostępnych narzędzi ograniczania dostępności alkoholu (określenie limitu maksymalnej ilości punktów sprzedaży alkoholu);
- Nieracjonalna polityka akcyzowa (niewykorzystanie narzędzia minimalnej ceny za standardową porcję alkoholu)
- Zbyt duża dostępność reklam napojów alkoholowych;
- Potrzeba wprowadzenia nowej definicji „stoiska wydzielonego” w kontekście punktów sprzedaży alkoholu, które wymuszałyby stosowanie oddzielnej, fiskalnej rejestracji sprzedaży;
- Dostępność napojów alkoholowych na stacjach paliw;

W trakcie posiedzenia dokonano niezbędnej charakterystyki przedstawionych problemów, a także poddano dyskusji proponowane kierunki zmian prawnych, regulujących przedmiotowe kwestie.

Podstawę dla oceny funkcjonowania Gminnych Punktów Konsultacyjnych stanowią dane, które zostały przedstawione przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie z uzyskaną informacją, przedmiotowe punkty wyłącznie w ograniczonym zakresie wypełniają swoją funkcję. Zarówno zasady tworzenia punktów

konsultacyjnych, jak i zakres oraz zasady ich funkcjonowania nie zostały określone w obowiązujących aktach prawnych. Wskazówkę dla ponad dwóch tysięcy samorządów, w których funkcjonują punkty konsultacyjne stanowią *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych* wydawane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wskazują one, że zadaniem punktu konsultacyjnego jest przede wszystkim zmotywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia leczenia, kierowanie do leczenia specjalistycznego, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany swojego wzoru picia alkoholu, udzielenie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym. W skali całego kraju rocznie punkty konsultacyjne kosztują ponad 38 000 000 zł, co stanowi 6% wpływów za wydawanie przez gminy zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Do głównych zastrzeżeń wobec Gminnych Punktów Konsultacyjnych należą:

- Niska wydajność punktów (135 punktów pomagających 1 i mniej osobom miesięcznie);
- Ograniczona dostępność oferty punktów, ze względu na niekorzystne godziny otwarcia;
- W części punktów prowadzona jest psychoterapia, której realizacja zastrzeżona jest wyłącznie dla podmiotów leczniczych;
- Nieokreślenie standardów przygotowania merytorycznego osób zatrudnianych w punktach;
- Wzbudzanie chaosu w systemie przeciwdziałania uzależnieniom, dotyczącego określania wizyt w punktach konsultacyjnych terapią, leczeniem uzależnienia przez klientów punktów;
- Gminne Punkty Konsultacyjne otrzymują większą ilość środków finansowych z tzw. „korkowego” niż placówki prowadzące profesjonalną psychoterapię. Jest to sprzeczne z obowiązkiem gmin zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

W toku dyskusji wskazywano na różne możliwości rozwiązania problemu Gminnych Punktów Konsultacyjnych. Jedną z propozycji dotyczyła wprowadzenia i określenia miejsca gminnych punktów w systemie przeciwdziałania uzależnieniom na gruncie prawnym. Takie rozwiązanie służyłoby wykorzystywaniu potencjału punktów w miejscach, gdzie ich funkcjonowanie jest niezbędne. Inna z możliwości wskazywała na potrzebę rezygnacji

z rekomendowania gminom finansowania tej formy wsparcia osób uzależnionych. Argumentem jest niska efektywność i szeroki zakres wykazanych nieprawidłowości. Propozycja zawierała również podkreślenie w rekomendacjach obowiązku gmin wspierania placówek leczenia uzależnień, w ramach środków uzyskiwanych za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Z poważaniem

/-/ Małgorzata Zwiercan

Przewodnicząca Zespołu